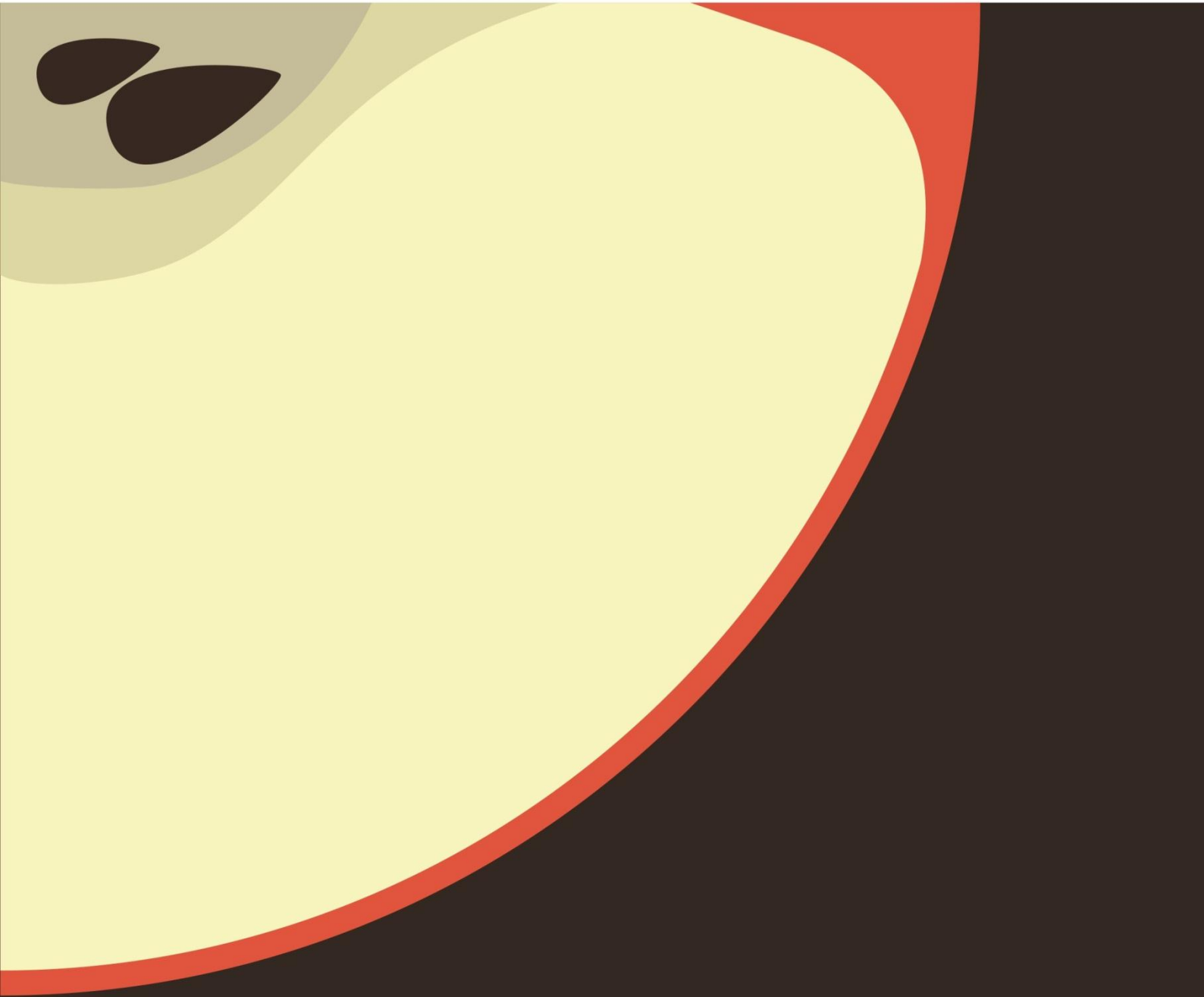

ALKOHOLITURG

I POOLAASTA 2011

HINNAURING

AGRISEIRE

TNS EMOR

Uuringu eri etappides osalesid ja olid vastutavad:

Aivar Voog, Katrin Männaste, Kennet Sarv , Maire Nõmmik

Tellijapoolne kontaktisik: Aleksander Vukkert

AS Emor

Tammsaare Ärikeskus

A. H. Tammsaare tee 47

11316 Tallinn

t: +372 626 8500

f: +372 626 8501

emor@emor.ee

www.emor.ee

Töö on teostatud Eesti Põllumajandusministeeriumi tellimusel.

©TNS Emor

Sissejuhatus

Käesolevas aruandes antakse ülevaade Eesti alkoholisektorist ja selle arengutest 2011. aasta I poolaastal.

Aruandes käsitletakse nii alkoholi tootmise ning väliskaubandusega seonduvaid arenguid alkoholitüüpide lõikes, samuti muutusi alkoholsete jookide hinnatasemetes. Puudutatakse ka alkoholiaktsiisi määrasid ning laekumist.

Töös on kasutatud Statistikaameti, Rahandusministeeriumi, Maksu- ja Tolliameti ning EKI andmeid. Septembri hinnad Euroopa pealinnades pärinevad Emori hinnavaatlustest.

Tootmine, väliskaubandus, alkoholihinnad ja aktsiis

Alkohoolsete jookide tootmine

Enamiku alkohoolsete jookide tootmiskahte avaldab Statistikaamet vaid aastate lõikes, seega saab poolaasta andmeid võrrelda õlle ning viina ja segatud piiritusjookide (kange alkohol) puhul.

Õlletoodang on pärast vahepealsete aastate langust tõusnud käesoleva aasta esimesel kuuel kuul taas 2008. a I poolaasta tasemele, ulatudes umbes 70 milj. liitrini. Läänud aasta I poolaastaga võrreldes saab täheldada 7,2% tõusu

Kange alkoholi (viin ja segatud piiritusjoogid) puhul on Statistikaameti andmetel tootmiskaht pärast varasemate aastate langustrendi taas kasvanud (kasv umbes kolmandik) ning toodangumaht on ligilähedane 2009. a I poolaastale.

Puuvilja- ja marjaveinide, kääritatud jookide, muu alkoholi ning etüülalkoholi tootmiskahte Statistikaamet poolaasta lõikes ei avalda (tabel 1).

Alkohoolsete jookide väliskaubandus

Alkohoolsete jookide müügikäive välisurule on (pärast 2009. a I poolaastal aset leidnud olulist kukkumist) tõusnud teist perioodi järjest. 2011. aasta I poolaastal oli käibeks 60,8 miljonit eurot. Suurima osa moodustasid kanged alkohoolsed joogid, mis andsid ca 60% rahalisest ekspordikäibest. Teisel kohal oli õlu, mis jäi kangetest alkohoolsetest jookidest käibe suuruselt maha enam kui kolm korda (tabel 2).

Sarnaselt käibele on kasvanud ka kõigi vaadeldud alkoholisortide koguseline eksport. Koguliselt enim veeti Eestist välja õlut. Eraldi väärib väljatoomist kangete alkohoolsete jookide 44% kasv ning vermuti re-eksporti kahekordistumine.

Taastuma on hakanud ka vahepeal tootmise peatumise tõttu lõppenud piirituse eksport, kasvumäär on läinudaastasest pea olematust ekspordikogusest tingituna vägagi kõrge (tabel 4).

Alkohoolsete jookide import on samuti jätkanud kiiret tõusu. Tähelepanuväärne on see, et möödunud on ka n-ö buumiaja käibest 2008. a I poolaastal. Suurima osa rahalisest impordikäibest annavad kanged alkohoolsed joogid ja viinamarjaveinid (tabel 3).

Koguliselt imporditakse Eestisse enim õlut, mille import on tõusnud 20 340 liitrini (kasv võrreldes möödunud aasta esimese poolaastaga 6,4%), järgneb veini import 10 365 liitriga (kasv 7,6%). Alkohoolsete jookide impordis on enim tõusnud kääritatud jookide sissevedu, kasvades peaaegu kahekordseks.

Etüülalkoholi import seevastu on viimastel perioodidel olnud pidevas langustrendis (tabel 5).

Tarbijahinnaindeks ja alkoholiaktsiis

Alkohoolsete jookide tarbijahinnaindeks tõusis 2011. a II kvartalis aastatagusega võrreldes 3,6%, käesoleva aasta I kvartaliga võrreldes oli kasv 0,7%. Toidu ja mittealkohoolsete jookide hinnatõusu taustal on äga alkoholi hind kasvanud oluliselt tagasihoidlikumalt – toidu ja mittealkohoolsete jookide tarbijahinnaindeks kasvas 2011. a II kvartalis aastatagusega võrreldes koguni 12% ning kasvutrend jätkus ka võrdluses käesoleva aasta I kvartaliga (0,7%).

Üldine tarbijahinnaindeks kasvas II kvartalis aastatagusega võrreldes 5,2 %, kasv jätkus ka käesoleva aasta I kvartaliga võrreldes (1,5%).

2011. aasta esimesel poolaastal laekus alkoholiaktsiisist tulu 84,23 miljonit eurot. Võrdluses 2010. aasta esimese poolega saab siin rahaliselt täheldada 9,5% tõusu. Kuude lõikes oli saadud aktsiis 2010. aastal suurem vaid jaanuaris, teistel kuudel on 2011. aasta näidanud paremaid tulemusi. Antud aasta I poolaasta tulemused on parimad ka viimasel nelja aasta sama perioodi võrdluses.

Protsentuaalselt eelarves planeeritust on alkoholiaktsiisi laekunud 49,5% ning seda on aastatagusega võrreldes veidi vähem (toona 51,6%) (joonis 1).

Alkoholi aktsiisimäär on püsinud viimased kaks aastat samal tasemel (tabel 6).

	aasta				I poolaasta				kahe viimase perioodi muutus (p/a)	
	2008	2009	2010	2011	2008	2009	2010	2011	± mln l	± %
Rektifitseeritud etanool**	15,5	1,3	0,1	...						
Viin ja teised piiritusejoogid (kange alkohol)	20,3	18,7	15,1	...	10,55	8,01	6,16	8,28	2,12	34,4
Õlu	128	122	129	...	69,97	66,73	65,26	69,98	4,72	7,2
Puuvilja- ja marjavein*	3,88	4,02	6,2	...	2,55	1,4	3,27	...		
Lahjad alkoholjoogid*	24,8	16,7	16,5	...	13,64	8,68	7,38	...		

Allikas: SA

* 2011 - SA avaldab ainult aastaandmeid

** poolaastaandmed puuduvad ka varasematel perioodidel

lahja alkoholne jook - jook etanoolisisaldusega kuni 22 (kaasa arvatud) mahuprotsenti

kange alkoholne jook - alkoholne jook etanoolisisaldusega üle 22 mahuprotsendi

Alkoholsete jookide rahaline põhieksport ning ekspordihinnad I poolaastal
käive mln €, hind €/l, käibemaksuta

Tabel 2

	Käive mln €				Hind €/l				kahe viimase perioodi käibe muutus	
	2008	2009	2010	2011	2008	2009	2010	2011	± mln €	± %
	l p/a	l p/a	l p/a	l p/a	l p/a	l p/a	l p/a	l p/a		
KOKKU	66,13	37,32	43,78	60,80					17,0	38,9
õlu	5,94	6,62	10,06	11,57	0,47	0,51	0,45	0,49	1,5	15,0
viinamarjavein	5,14	6,59	5,99	6,19	3,22	3,79	3,04	3,00	0,2	3,3
vermut	0,03	0,08	0,06	0,10	1,60	1,54	1,55	1,34	0,05	79,4
kääritatud joogid	2,40	1,67	2,14	3,14	0,58	0,67	0,58	0,58	1,00	46,7
etüülalkohol kangusega üle 80%	0,73	...	0,01	0,24	0,88	...	1,61	0,87	0,2	36 korda
kanged alkohoolsed joogid (kuni 80%)	49,68	20,04	23,22	36,89	17,52	12,60	14,39	15,86	13,7	58,9
muud alkohoolsed joogid*	2,21	2,32	2,31	2,68	0,68	0,87	0,85	0,95	0,4	16,0

Allikas: SA

* SA andmed on 2011.a. 100%-lises alkoholis, KN 2011 (Intrastat) kood 220890; ümberarvutused on teostatud 5% alkoholile

Alkoholsete jookide rahaline põhiimport ning impordihinnad I poolaastal
käive mln €, hind €/l, käibemaksuta

Tabel 3

	Käive mln €				Hind €/l				kahe viimase perioodi käibe muutus	
	2008	2009	2010	2011	2008	2009	2010	2011	± mln €	± %
	l p/a	l p/a	l p/a	l p/a	l p/a	l p/a	l p/a	l p/a		
KOKKU	101,88	59,88	71,47	104,06					32,6	45,6
õlu	5,82	5,41	7,46	10,97	0,66	0,67	0,39	0,54	3,5	46,9
viinamarjavein	20,07	20,36	21,74	23,42	2,42	2,45	2,26	2,26	1,7	7,7
vermut	0,74	0,45	0,64	0,49	2,55	2,04	1,58	1,72	-0,2	-24,0
kääritatud joogid	3,83	3,62	3,67	6,59	0,88	0,84	0,72	0,71	2,9	79,3
etüülalkohol kangusega üle 80%	1,70	1,29	0,93	0,95	0,88	...	0,70	0,81	0,03	2,8
kanged alkohoolsed joogid (kuni 80%)	63,49	23,03	31,66	53,80	11,07	6,58	9,50	10,67	22,1	69,9
muud alkohoolsed joogid*	6,23	5,72	5,36	7,84	0,69	0,60	0,69	0,62	2,5	46,2

Allikas: SA

* SA andmed on 2011.a. 100%-lises alkoholis, KN 2011 (Intrastat) kood 220890; ümberarvutused on teostatud 5% alkoholile

Alkoholsete jookide koguseline põhieksport I poolaastal
kogus, tuh liitrit

Tabel 4

	Kogus, tuh liitrit				kahe viimase perioodi muutus	
	2008	2009	2010	2011	tuh liitrit	± %
	l p/a	l p/a	l p/a	l p/a		
õlu	12582	12959	22443	23554	1111,1	5,0
viinamarjavein	1592	1738	1969	2064	95,1	4,8
vermut	20	50	39	77	38,2	97,9
kääritatud joogid	4145	2491	3676	5460	1783,9	48,5
etüülalkohol kangusega üle 80%	829	...	6	275	269,4	46
kanged alkohoolsed joogid (kuni	2835	1590	1613	2326	712,7	44,2
muud alkohoolsed joogid*	3241	2669	2700	2829	129,2	4,8

Allikas: SA

* SA andmed on 2011.a. 100%-lises alkoholis, KN 2011 (Intrastat) kood 220890; ümberarvutused on teostatud 5% alkoholile

	Kogus, tuh liitrit				kahe viimase perioodi muutus	
	2008	2009	2010	2011	tuh liitrit	± %
	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a		
õlu	8865	8069	19121	20340	1218,7	6,4
viinamarjavein	8281	8309	9633	10365	731,8	7,6
vermut	291	221	289	282	-7,1	-2,5
kääritatud joogid	4344	4296	5094	9306	4211,5	82,7
etüülalkohol kangusega üle 80%	1924	1589	1335	1170	-165,3	-12,4
kanged alkohoolsed joogid (kuni	5738	3501	3334	5043	1709,3	51,3
muud alkohoolsed joogid*	9078	9563	7762	9735	1973,3	25,4

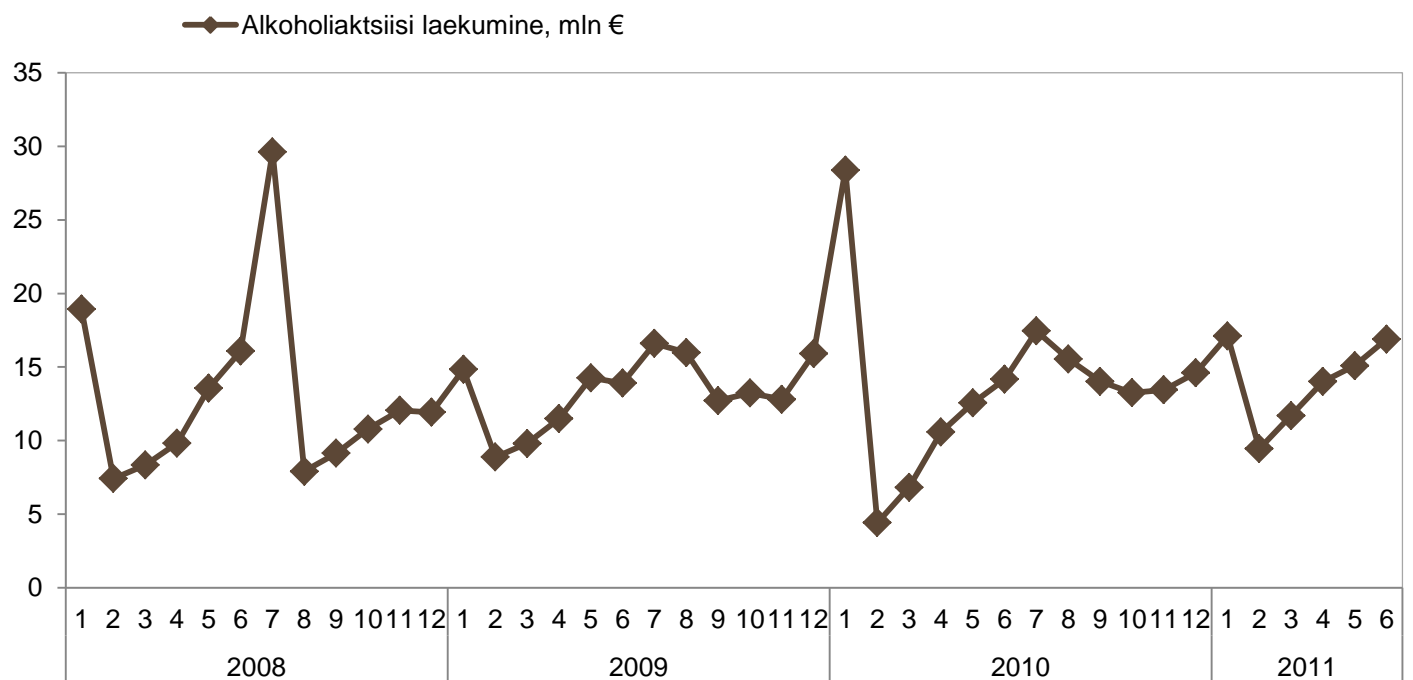
Allikas: SA

* SA andmed on 2011.a. 100%-lises alkoholis, KN 2011 (Intrastat) kood 220890; ümberarvutused on teostatud 5% alkoholile

Alkohol	Ühik	Määrad eurodes 2010	Määrad eurodes 2011	EL alammäärad (eurodes)
Vein ja kääritatud jook ≤ 6%	100 liitrit	31,7	31,7	0
Vein ja kääritatud jook > 6%	100 liitrit	73,11	73,11	0
Õlu	etanooli 1 mahuprotsendi kohta 100 liitris	5,43*	5,43*	1,87
Vahetode	100 liitrit	156,2	156,2	45
Muu alkohol	100 liitri absoluutalkoholi	1418	1418	550

Allikas: Rahandusministeerium

* Õlle aktsiisimäär on 50% standardmäärast tootmismahu korral kuni 300 000 liitrit aastas

Allikas: Rahandusministeerium

Kange alkohol

Kanged alkohoolsed joogid

Tootmine

Kange alkoholi toodang on Statistikaameti andmeil tõusnud 3146 tuh liitrini (ümlberarvutatuna 38% alkoholiks). Seda on ca kolmandiku võrra enam kui 2010. aastal, siiski on buumiaja tipust veel paarikümne protsendi jagu puudu (tabel 8).

Väliskaubandus

Märkimisväärsed tõusud on läbi teinud ka koguseline eksport (+44%) ja import (+51%). Import on jõudnud ka juba 2008. aasta taseme lähedale (tabel 8).

Kange alkoholi ekspordis kahanes eelmise aasta esimese poolega ainult džinni eksport, ülejäänud kanged joogid on kõik läinud tõusuteed. Suurimad osakaalud on viskil (47%) ja viinal (30%). Imporditud jookide puhul on näha, et kogused on tõusnud igas kategoorias. Viin omab kangete alkohoolsete jookide impordis suurimat osakaalu (49%) (tabel 9, 10).

Kangete alkoholide koguseline põhieksport on tõusnud ligi 713 000 liitri võrra (100% alkoholina). Enim on tooteid välja viidud Venemaa suunal, pool väljaviidud alkoholist läheb Venemaale. Idanaabritele viidud alkoholi tõus toimus kõikide teiste riikide arvelt. Koguseliselt langesid ainsana Leetu ja Soome viidavad alkoholikogused (tabel 11).

Suurenenud on ka alkohoolsete toodete import, seda 1,5 korda. Impordimahud on tõusnud enim Suurbritanniast ja USA-st toodava kauba arvelt. Osakaaludest lähtuvalt moodustab Ameerikast ja Suurbritanniast toodav alkohol ca 70% kogu sisseveetavast alkoholist, arvestatuna 100% alkoholis (tabel 12).

Viina eksporditurg moodustab 687 000 l, millest pool läheb Lätti, viiendik väljaveetavast viiakse Soome. Likööri suurim sisseostja meilt on Venemaa, millele järgneb Soome. Nende kahe naabri vahel jaguneb meil ca 75% väljaminevast liköörist, 100% alkoholis (joonis 2).

Viski põhiline import toimub meile läbi Suurbritannia, üheksa liitrit kümnest tuuakse Eestisse sealt, teistest riikidest tulev viski moodustab 10%, 100% alkoholis (joonis 3).

Hinnad

Kui võrrelda hindu mai- ja veebruarikuus, on kange alkoholi hinnad jaekaubanduses läbi teinud paari protsendilise tõusu. Enim on tõusnud kange likööri (40–45%) ja kõrgema hinnaklassi 0,7 l viina hind (tabel 13).

TNS Emori vaatlus viina jaehindadest Euroopa pealinnades näitab, et kvaliteetset Absolut viina saab Tallinnaga võrreldes soodsamalt osta kahes linnas – Varssavis ja Berliinis. Kalleim Absolut viin on Põhjamaades, Helsingis ja Stockholmis. Hinnavahe Tallinnaga on siin kahekordne.

Kohaliku pooleliitri viina keskmise hinna poolest on Tallinn keskmiste seas. Sarnaselt Absolut viinale on kalleimad hinnad taas Helsingis ja Stockholmis. Odavam kohalik viin on Berliinis (tabel 14).

Kangete alkoholsete jookide rahaline põhieksport- ja import ning ekspordi ja impordihinnad I p/a
käive mln €, hind €/l, käibemaksuta

Tabel 7

	Käive mln €				Hind €/l				kahe viimase perioodi käibe	
	2008	2009	2010	2011	2008	2009	2010	2011	± mln €	± %
	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a		
eksport*	49,68	20,04	23,22	36,89	17,52	12,60	14,39	15,86	13,7	58,9
import*	63,49	23,03	31,66	53,80	11,07	6,58	9,50	10,67	22,1	69,9

Allikas: SA

Kangete alkoholsete jookide toodang, koguseline põhieksport ja import I poolaastal
kogus, tuh liitrit 100%-lise alkoholina

Tabel 8

	Kogus, tuh liitrit				kahe viimase perioodi muutus	
	2008	2009	2010	2011	tuh liitrit	± %
	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a		
toodang*	4009	3044	2341	3146	805,4	34,4
eksport	2835	1590	1613	2326	712,7	44,2
import	5738	3501	3334	5043	1709,3	51,3

Allikas: SA, TNS Emori ümberarvutused

* hinnanguline absoluutalkoholis, ümberarvutustel keskmiseks kanguseks võetud 38%;

Kangete alkoholsete jookide koguseline põhieksport ning struktuur I poolaastal
kogus, tuh liitrit 100%-lise alkoholina; osakaal, %

Tabel 9

	Kogus, tuh liitrit				Jookide osakaal				kahe viimase perioodi muutus	
	2008	2009	2010	2011	2008	2009	2010	2011	tuh liitrit	± %
	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a		
KOKKU	2835	1590	1613	2326	100	100	100	100	712,7	44,2
s.h. konjak-brändi	273	71	80	87	10	4	5	4	7,1	8,9
viski	1071	445	624	1092	38	28	39	47	467,6	74,9
rumm	26	34	44	166	1	2	3	7	121,2	273,6
džinn	87	34	73	51	3	2	4	2	-21,1	-29,2
viin	918	775	550	687	32	49	34	30	137,1	25,0
liköör	461	232	243	244	16	15	15	10	0,7	0,3

Allikas: SA

Kangete alkoholsete jookide koguseline põhiimport ning struktuur I poolaastal
 kogus, tuh liitrit 100%-lise alkoholina; osakaal, %

Tabel 10

	Kogus, tuh liitrit				Jookide osakaal				kahe viimase perioodi muutus	
	2008	2009	2010	2011	2008	2009	2010	2011	tuh liitrit	± %
	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a		
KOKKU	5738	3501	3334	5043	100	100	100	100	1709,3	51,3
s.h. konjak-brändi	535	222	275	366	9	6	8	7	90,4	32,8
viski	1269	492	898	1587	22	14	27	31	689,1	76,7
rumm	158	120	162	252	3	3	5	5	90,4	55,9
džinn	194	72	59	105	3	2	2	2	46,1	77,6
viin	3268	2423	1741	2492	57	69	52	49	750,5	43,1
liköör	314	172	198	241	5	5	6	5	43,2	21,8

Allikas: SA

Kangete alkoholsete jookide koguseline põhiexport riigiti 2010-2011 aasta I poolaastal
kogus, tuh liitrit 100%-lise alkoholina; osakaal, %

Tabel 11

	tuh liitrit (100%-lise alkoholina)		Muutus 2011 / 2010	Osakaal, %		riikide osakaalu muutus ± %
	2010	2011		2010	2011	
	l p/a	l p/a	liitrit	l p/a	l p/a	
KOKKU	1591	2326	735	100	100	
Venemaa	668	1244	576	43	53	10
Läti	355	446	91	23	19	-4
Soome	276	230	-46	13	10	-3
Leedu	178	132	-46	8	6	-2
Ukraina	72	125	53	5	5	0
Teised	42	150	108	8	6	-2

Allikas: SA

Kangete alkoholsete jookide koguseline põhiimport riigiti 2010-2011 aasta I poolaastal
kogus, tuh liitrit 100%-lise alkoholina; osakaal, %

Tabel 12

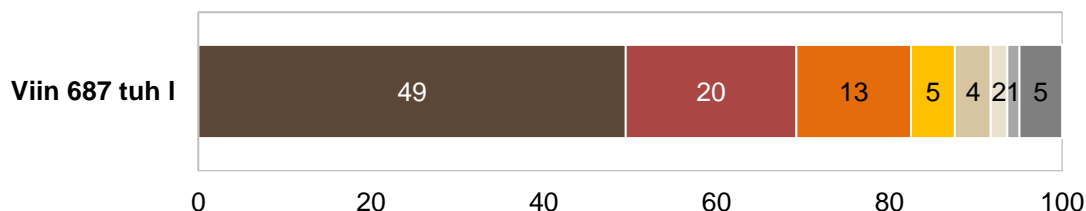
	tuh liitrit (100%-lise alkoholina)		Muutus 2011 / 2010	Osakaal, %		riikide osakaalu muutus ± %
	2010	2011		2010	2011	
	l p/a	l p/a	liitrit	l p/a	l p/a	
KOKKU	3334	5043	1709	100	100	
USA	1290	1943	653	39	39	0
Suurbritannia	866	1627	761	26	32	6
Prantsusmaa	226	313	87	7	6	-1
Ukraina	130	133	3	4	3	-1
Soome	110	146	36	3	3	0
Iirimaa	103	124	21	3	2	-1
Holland	89	73	-16	3	1	-2
Teised	520	684	164	15	14	-1

Allikas: SA

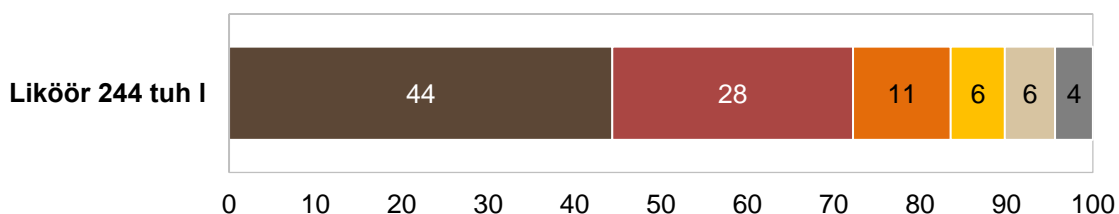
Viina ja likööri põhiexporti struktuur riigiti 2011. a I poolaastal
% ekspordikogusest, 100%-lise alkoholina

Joonis 2

■ Läti ■ Soome ■ Leedu ■ Ameerika Ühendriigid ■ Venemaa Föderatsioon ■ Ukraina ■ Saksamaa ■ Teised

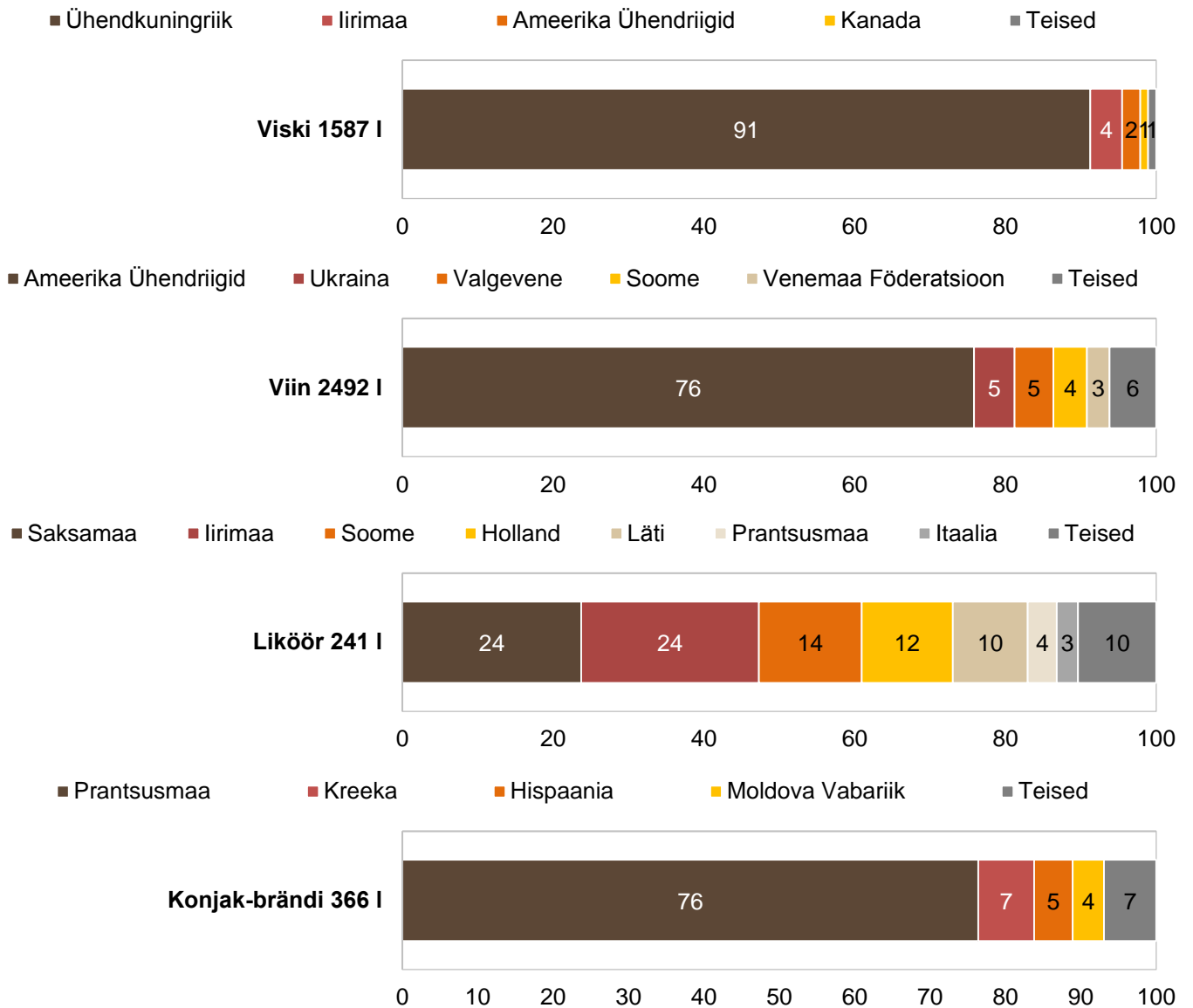
■ Venemaa Föderatsioon ■ Soome ■ Läti ■ Leedu ■ Ukraina ■ Teised

Allikas: SA

Kangete alkoholsete jookide põhiimpordi struktuur riigiti 2011. a I poolaastal
% impordikogusest, 100%-lise alkoholina

Joonis 3

Allikas: SA

Eesti kangete alkoholsete jookide keskmised jaehinnad kauplustes
€/0,5l klaaspudel, koos käibemaksu ja pandipakendiga

Tabel 13

	mai 10	veebr 11	mai 2011	Muutus ± %	
				mai 2011 / veebr 11	mai 2011 / mai 10
Viin 40% maitsestatamata	5,40	5,31	5,44	2,4%	0,7%
Viin 40%, madalam hinnaklass	4,65	4,39	4,55	3,6%	-2,2%
Viin 40%, keskmine hinnaklass	6,40	6,42	6,56	2,2%	2,5%
Viin 40%, 0,7 l klaas, kõrgem hinnaklass	13,59	12,76	13,75	7,8%	1,2%
Liköör	5,86	5,83	6,07	4,1%	3,6%
Marjaliköör 21%	4,34	4,30	4,35	1,2%	0,2%
Kange liköör 40-45%	7,90	7,53	7,93	5,3%	0,4%
Kreemliköör 16-17%	6,08	6,02	6,11	1,5%	0,5%
Dzhinn 38-40%	6,60	6,63	6,77	2,1%	2,6%

Allikas: EKI

36. nädal (5.-11. september) 2011	Absolut vodka 40%	Kohalik viin 40%
Kogus	0,7 l	0,5 l
Tallinn	12,90	6,33
Riia	16,90	5,85
Vilnius	13,90	5,21
Helsinki	21,40	14,20
Stockholm	26,00	16,08
Varssavi	9,19	5,40
Praha	15,05	5,91
Amsterdam	15,99	7,99
Berliin	10,99	4,06
Kopenhaagen	18,66	12,18
London	20,61	6,30

Allikas: TNS Emor

Ümberarvutused erinevatelt pakendi suurustelt

Alkohol	ainult aktsiis	aktsiis koos aktsiisilt makstava käibemaksuga
Viin 40%, 0,5 l pudel	2,84	3,41
Liköör 21%, 0,5 l pudel	1,49	1,79

Allikas: Maksu- ja Tolliamet, TNS Emori arvutused

Etüülalkohol

Etüülalkohol

Väliskaubandus

Etüülalkoholi kangusega üle 80% sisseveo käive on antud aasta esimese poolega tõusnud. Võrdluses 2010. aasta algusega on kasv olnud 36-kordne. Selle toote import on tõusnud ainult 2,8%. Etüülalkoholi eksport on koguliselt tõusnud 46 korda, 275 000 liitrini. Sama toote koguseline põhiimport on vähenenud 1170 tuh liitri peale, mis on 12,4% vähem kui 2010. aasta alguses (tabel 16-19).

Etüülalkoholi on kokku välja veetud 275 000 liitrit, millest 93% läks Lätti, 7% Soome. Toodet imporditakse enim sisse Soomest ja Slovakiast, kokku tuleb neilt 92% etanooli kogusest (tabel 20, 21).

Etüülalkoholi rahaline põhieksport ning ekspordihinnad I poolaastal
käive mln €, hind €/l, käibemaksuta

Tabel 16

	Käive mln €				Hind €/l				kahe viimase perioodi käibe muutus	
	2008	2009	2010	2011	2008	2009	2010	2011	± mln €	± %
	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a		
etüülalkohol kangusega üle 80%	0,73	...	0,01	0,24	0,88	...	1,61	0,87	0,2	36 korda

Allikas: SA

Etüülalkoholi rahaline põhiimport ning impordihinnad I poolaastal
käive mln €, hind €/l, käibemaksuta

Tabel 17

	Käive mln €				Hind €/l				kahe viimase perioodi käibe muutus	
	2008	2009	2010	2011	2008	2009	2010	2011	± mln €	± %
	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a		
etüülalkohol kangusega üle 80%	1,70	1,29	0,93	0,95	0,88	...	0,70	0,81	0,03	2,8

Allikas: SA

Etüülalkoholi koguseline põhieksport I poolaastal
kogus, tuh liitrit

Tabel 18

	Kogus, tuh liitrit				kahe viimase perioodi muutus	
	2008	2009	2010	2011	tuh liitrit	± %
	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a		
etüülalkohol kangusega üle 80%	829	...	6	275	269,4	46 korda

Allikas: SA

Etüülalkoholi koguseline põhiimport I poolaastal
kogus, tuh liitrit

Tabel 19

	Kogus, tuh liitrit				kahe viimase perioodi muutus	
	2008	2009	2010	2011	tuh liitrit	± %
	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a		
etüülalkohol kangusega üle 80%	1924	1589	1335	1170	-165,3	-12,4

Allikas: SA

Etüülalkoholi koguseline põhieksport riigiti 2010-2011 aasta I poolaastal
kogus, tuh liitrit; osakaal, %

Tabel 20

	tuh liitrit		Osakaal, %	
	2011		2011	
	I p/a		I p/a	
KOKKU	275		100	
Läti	256		93	
Soome	19		7	

Allikas: SA

Etüülalkoholi koguseline põhiimport riigiti 2010-2011 aasta I poolaastal
kogus, tuh liitrit; osakaal, %

Tabel 21

	tuh liitrit		Muutus	Osakaal, %		riikide osakaalu muutus
	2010	2011		2010	2011	
	I p/a	I p/a	2011 / 2010 liitrit	I p/a	I p/a	± %
KOKKU	1335	1170	-165	100		
Soome	616	814	198	46	70	24
Leedu	453	84	-369	64	7	-57
Slovakkia	185	263	78	14	22	8
Läti	81	9	-72	6	1	-5
Teised	0	0	0	0	0	0

Allikas: SA

Ölu

Õlu

Tootmine

Õlletoodangu maht on kahe langusaasta järel taas kasvanud. 2011. a esimesel poolaastal on õlletoodang kasvanud 7,2% võrra, ulatudes ligi 70 miljoni liitrini, s.o 2008. a I poolaasta tasemeni (tabel 23).

Väliskaubandus

Kasvanud on ka õlle väliskaubanduse mahud ja käive.

Kui 2010. a I poolaastal võis täheldada võrreldes eelnenud aastaga hüppelist ekspordikoguste kasvu, siis käesoleva aasta esimesel poolaastal jäi kasv aastatagusega võrreldes tagasihoidlikumaks, ulatudes 5%-ni. Ekspordikäive suurenes veidi kasvanud hinnataseme tõttu mõnevõrra enam, 15% võrra (tabel 22, 23).

Veelgi hüppelisem oli aasta tagasi õlle impordikoguste kasv. 2011. a esimese 6 kuu impordimahud on püsinud aastataguse sama perioodiga võrreldes oluliselt stabiilsemad, näidates 6,4% kasvu.

Küll aga on pärast aastatagust langust taas oluliselt kasvanud imporditud õlle hinnatase ning tõusnud hinnataseme tõttu on õlle impordikäibe kasv 2011. I poolaastal olnud protsentuaalselt märgatavalt suurem kui koguseline kasv (ca 47%) (tabel 22, 23).

Eestist eksporditi sarnaselt möödunud aasta esimesele poolaastale õlut koguseliselt enim Soome – koguseliselt ning ekspordi osakaalult küll veidi vähem kui aasta tagasi (vastavalt ca 9700 I ja 41%). Veidi kasvanud on eksport Läti suunal ning Läti ja Leedu osa õlle ekspordis pea võrdsustunud (kummassegi riiki eksporditi ca viiendik 2011. a I p/a koguekspordi kogusest) (tabel 24).

Õlut imporditakse 2011. a I p/a andmete põhjal jätkuvalt enim Lätist (Lätist sisse veetud õllekogused moodustavad ca kolmandiku koguimpordist), järgneb Soome, kust toodi I p/a ca viiendik õllekogustest. Üsna oluliselt on aasta varasema perioodiga vähenenud import Leedust (tabel 25).

Hinnad

2011. a mais olid aastatagusega võrreldes õlle hinnad Eestis keskmiselt 9,8% kallimad kui aasta varem. Seejuures oli hinnatõus olnud kangel õllel veidi suurem kui lahja õlle puhul (vastavalt +11,8% ning 8,9%).

Käesoleva aasta algul on hinnatõus olnud märgatavalt väiksem – jäädes 15% piirimaile (tabel 26).

TNS Emori rahvusvahelise hinnavaatluse kohaselt saab 0,5 l kohaliku heleda õlle kõige soodsamalt kätte Vilniusest, Berliinist ja Varssavist, kus õlle hind jääb vahemikku 50–55 eurosent. Tallinnaga võrreldav on hinnatase Amsterdamis, Prahast ja Riias.

Kalleima hinnaga on õlu Kopenhaagenis ja Helsingis, ületades Tallinna hinnataset ligi 2,5 korda; Eesti pealinnast oluliselt kõrgem on hinnatase ka Londonis ja Stockholmis (tabel 27).

Õlle rahaline põhieksport- ja import ning ekspordi ja impordihinnad I p/a
käive mln €, hind €/l, käibemaksuta

Tabel 22

	Käive mln €				Hind €/l				kahe viimase perioodi käibe muutus	
	2008	2009	2010	2011	2008	2009	2010	2011	± mln €	± %
	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a		
eksport	5,94	6,62	10,06	11,57	0,47	0,51	0,45	0,49	1,5	15,0
import	5,82	5,41	7,46	10,97	0,66	0,67	0,39	0,54	3,5	46,9

Allikas: SA

Õlle toodang, koguseline põhieksport ja import I poolaastal
kogus, tuh liitrit

Tabel 23

	Kogus, tuh liitrit				kahe viimase perioodi muutus	
	2008	2009	2010	2011	tuh liitrit	± %
	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a		
toodang	69970	66730	65260	69980	4720,0	7,2
eksport	12582	12959	22443	23554	1111,1	5,0
import	8865	8069	19121	20340	1218,7	6,4

Allikas: SA

Õlle koguseline põhieksport riigiti 2010-2011 aasta I poolaasta
kogus, tuh liitrit; osakaal, %

Tabel 24

	tuh liitrit		Muutus	Osakaal, %		riikide osakaalu muutus ± %
	2010	2011	2011 / 2010	2010	2011	
	I p/a	I p/a	liitrit	I p/a	I p/a	
KOKKU	22443	23554	1111	100	100	
Soome	10155	9709	-446	45	41	-4
Leedu	5324	4955	-369	24	21	-3
Läti	3780	4743	963	17	20	3
Rootsi	1706	1642	-64	8	7	-1
Teised	1478	2497	1019	6	11	5

Allikas: SA

Õlle koguseline põhiimport riigiti 2010-2011 aasta I poolaasta
kogus, tuh liitrit; osakaal, %

Tabel 25

	tuh liitrit		Muutus	Osakaal, %		riikide osakaalu muutus ± %
	2010	2011	2011 / 2010	2010	2011	
	I p/a	I p/a	liitrit	I p/a	I p/a	
KOKKU	19121	20340	1219	100	100	
Läti	5924	6869	945	31	34	3
Soome	4856	4094	-762	25	20	-5
Leedu	2916	1698	-1218	15	8	-7
Venemaa	1233	1786	553	6	9	3
Holland	861	897	36	5	4	-1
Saksamaa	573	1312	739	3	6	3
Ukraina	320	276	-44	2	1	-1
Teised	2438	3410	972	13	17	4

Allikas: SA

Eesti õlle keskmised jaehinnad kauplustes
 €/0,5l klaaspudel, koos käibemaksu ja pandipakendiga

Tabel 26

	mai 10	veebr 11	mai 2011	Muutus ± %	
				mai 2011 /	mai 2011 / mai
Õlu	0,82	0,89	0,90	1,1%	9,8%
Lahja õlu alla 6%	0,79	0,85	0,86	1,2%	8,9%
Kange õlu üle üle 6%	0,85	0,94	0,95	1,1%	11,8%

Andmed kogutud EKI poolt

Õlle jaehinnad Euroopa pealinnade hüpermarketites (€)

Tabel 27

36. nädal (5.-11. september) 2011	Õlu (hele, 4,3-4,7%, klaaspudel)
Kogus	0,5 l
Tallinn	0,86
Riia	0,93
Vilnius	0,50
Helsinki	2,05
Stockholm	1,36
Varssavi	0,55
Praha	0,85
Amsterdam	0,77
Berliin	0,54
Kopen-haagen	2,28
London	1,71

Allikas: TNS Emor

Varssavi: õlu üle 5%

Õlle aktsiis Eestis, €

Tabel 28

Alkohol	ainult aktsiis	aktsiis koos aktsiisilt
Õlu 4,6%, 0,5 l pudel	0,12	0,15
Õlu 7,0%, 0,5 l pudel	0,19	0,23

Allikas: Maksu- ja Tolliamet, TNS Emori arvutused

Kääritatud joogid ja muu alkohol

Kääritatud joogid ja muu alkohol

Väliskaubandus

Eraldi vaatleme kahe tooterühma – kääritatud jookide ning muu alkoholi – tootegruppe.

Kääritatud joogid hõlmab siidrit ning muid kääritatud jookide (mõdu ning kääritatud jookide segud).

Muu alkohol sisaldab Kombineeritud Nomenklatuuri 2011 (Intrastat) kohaselt denatureerimata etüülalkoholi alkoholisisaldusega alla 80% mahust; piiritusjooke ja muid alkohoolseid jooke (v.a alkohoolsete preparaatide segud, mida kasutatakse jookide tootmiseks, viinamarjaveinist või viinamarjavirdest destilleeritud piiritusjoogid, viski, rumm ja muu kange alkohoolne jook, saadud kääritatud suhkruroodetest destilleerimise teel, džinn, genever, viin, liköörid ja kordialid) – teatavas ülekaalus on siiski lahjad alkohoolsed joogid.

Kääritatud jookide puhul on 2011. a I poolaastal kasvanud nii ekspordi- kui ka impordimahud, ekspordimahu kasv on jätkunud aasta varasemale sarnases tempos, suurenedes ligi 50% võrra; impordimaht on möödunud perioodi 19% kasvu järel suurenenud aga hüppeliselt, s.o 83% võrra.

Kääritatud jookide ekspordi- ja impordihindades seejuures muutusi toimunud ei ole, suurenenud käive tuleneb suuresti otseselt kasvanud mahtudest (tabel 29–32).

Kääritatud jookide peamisteks eksporditurgudeks on jätkuvalt meie lähiriigid – Leedu, Läti, Soome, ka Taani. Aastatagusega võrreldes on enim kasvanud eksport Lätti (tabel 33).

Ka kääritatud jookide impordil on tegu sarnaste partnerriikidega – suurim on import Soomest, Leedust ning Lätist, ning ka siin saab aasta varasema perioodiga võrreldes täheldada suurimat kasvu Läti puhul (tabel 35).

Muu alkoholi (ülekaalus on siin lahjad segatud piiritusjoogid) puhul on ekspordist enam kasvanud import (võrreldes 2010. a I poolaastaga koguliselt ca veerandi võrra) (tabel 31, 32).

Muu alkoholi väljaveol ei ole peamised sihtriigid muutunud, peamisteks sihtriikideks on endiselt Soome ja Leedu (kummassegi neist liigub ca kolmandik eksporditud muudest alkohoolsetest jookidest), seejuures Leedu osatähtsus sihtriigina on kasvanud (tabel 34).

Muu alkoholi impordil on olulisemateks päritoluriikideks jätkuvalt Soome ja Holland (andes vastavalt 36% ja 18% sissetoodud kogusest), väiksemat osakaalu andvate päritoluriikide ring on muu alkoholi impordil üsna lai (tabel 36).

Hinnad

Siidri hinnatase on EKI poolt kogutud andmetel tõusnud mais 2011 aastatagusega võrreldes üsna märgatavalt – 15% – ning kasv on jätkunud ka käesoleva aasta veebruari- ning maikuu hindu võrreldes (+3,4%).

Kodumaise marjaveini hinnatase on pisut langenud nii aastaguse (-1,4%) kui ka eelmise mõõtmisperioodiga (-0,7%) võrreldes (tabel 37).

Muude alkoholsete jookide rahaline põieksport ning ekspordihinnad I poolaastal
käive mln €, hind €/l, käibemaksuta

Tabel 29

Kogu Eesti	Käive mln €				Hind €/l				kahe viimase perioodi käibe muutus	
	2008	2009	2010	2011	2008	2009	2010	2011	± mln €	± %
	l p/a	l p/a	l p/a	l p/a	l p/a	l p/a	l p/a	l p/a		
kääritatud joogid	2,40	1,67	2,14	3,14	0,58	0,67	0,58	0,58	1,00	46,7
muud alkohoolsed joogid*	2,21	2,32	2,31	2,68	0,68	0,87	0,85	0,95	0,37	16,0

Allikas: SA

* SA andmed on 2011.a. 100%-lises alkoholis, KN 2011 (Intrastat) kood 220890
ümberavutused on teostatud 5% alkoholile

Muude alkoholsete jookide rahaline põhiimport ning impordihinnad I poolaastal
käive mln €, hind €/l, käibemaksuta

Tabel 30

Kogu Eesti	Käive mln €				Hind €/l				kahe viimase perioodi käibe muutus	
	2008	2009	2010	2011	2008	2009	2010	2011	± mln €	± %
	l p/a	l p/a	l p/a	l p/a	l p/a	l p/a	l p/a	l p/a		
kääritatud joogid	3,83	3,62	3,67	6,59	0,88	0,84	0,72	0,71	2,9	79,3
muud alkohoolsed joogid*	6,23	5,72	5,36	7,84	0,69	0,60	0,69	0,62	2,5	46,2

Allikas: SA

* SA andmed on 2011.a. 100%-lises alkoholis, KN 2011 (Intrastat) kood 220890
ümberavutused on teostatud 5% alkoholile

Muude alkoholsete jookide koguseline põieksport I poolaastal
kogus, tuh liitrit

Tabel 31

Kogu Eesti	Kogus, tuh liitrit				kahe viimase perioodi muutus	
	2008	2009	2010	2011	tuh liitrit	± %
	l p/a	l p/a	l p/a	l p/a		
kääritatud joogid	4145	2491	3676	5460	1783,9	48,5
muud alkohoolsed joogid*	3241	2669	2700	2829	129,2	4,8

Allikas: SA

* SA andmed on 2011.a. 100%-lises alkoholis, KN 2011 (Intrastat) kood 220890
ümberavutused on teostatud 5% alkoholile

Muude alkoholsete jookide koguseline põhiimport I poolaastal
kogus, tuh liitrit

Tabel 32

Kogu Eesti	Kogus, tuh liitrit				kahe viimase perioodi muutus	
	2008	2009	2010	2011	tuh liitrit	± %
	l p/a	l p/a	l p/a	l p/a		
kääritatud joogid	4344	4296	5094	9306	4211,5	82,7
muud alkohoolsed joogid*	9078	9563	7762	9735	1973,3	25,4

Allikas: SA

* SA andmed on 2011.a. 100%-lises alkoholis, KN 2011 (Intrastat) kood 220890
ümberavutused on teostatud 5% alkoholile

Kääritatud jookide koguseline põhieksport riigiti 2010-2011 aasta I poolaastal
kogus, tuh liitrit; osakaal, %

Tabel 33

	tuh liitrit		Muutus	Osakaal, %		riikide osakaalu muutus ± %
	2010	2011		2010	2011	
	I p/a	I p/a	2011 / liitrit	I p/a	I p/a	
KOKKU	3676	5459	1783	100	100	
Leedu	1764	1803	39	48	33	-15
Soome	767	1022	255	21	19	-2
Taani	579	1078	499	16	20	4
Läti	321	1256	935	9	23	14
Saksamaa	124	62	-62	3	1	-2
Teised	121	238	117	3	4	1

Allikas: SA

Muude alkoholsete jookide koguseline põhieksport riigiti 2010-2011 aasta I poolaastal
kogus, tuh liitrit 100%-lise alkoholina; osakaal, %

Tabel 34

	tuh liitrit		Muutus	Osakaal, %		riikide osakaalu muutus ± %
	2010	2011		2010	2011	
	I p/a	I p/a	2011 / liitrit	I p/a	I p/a	
KOKKU	2700	2829	129	100	100	
Soome	861	951	90	32	34	2
Läti	643	906	263	24	32	8
Ukraina	408	0	-408	15		-15
Leedu	337	438	101	12	15	3
Venemaa	194	270	76	7	10	3
Teised	257	260	3	10	9	-1

Allikas: SA

* SA andmed on 2011.a. 100%-lises alkoholisis, KN 2011 (Intrastat) kood 220890
ümbervõetud on teostatud 5% alkoholile

Kääritatud jookide koguseline põhiimport riigiti 2010-2011 aasta I poolaastal
kogus, tuh liitrit; osakaal, %

Tabel 35

	tuh liitrit		Muutus	Osakaal, %		riikide osakaalu muutus ± %
	2010	2011		2010	2011	
	I p/a	I p/a	2011 / liitrit	I p/a	I p/a	
KOKKU	5094	9305	4211	100	100	
Soome	2432	3371	939	48	36	-12
Leedu	1276	1595	319	25	26	1
Rootsi	445	740	295	9	8	-1
Läti	251	2436	2185	5	17	12
Saksamaa	226	283	57	4	3	-1
Teised	464	880	416	9	9	0

Allikas: SA

Muude alkoholsete jookide koguseline põhiimport riigiti
2010-2011 aasta I poolaastal
 kogus, tuh liitrit 100%-lise alkoholina; osakaal, %

Tabel 36

	tuh liitrit		Muutus	Osakaal, %		riikide osakaalu muutus ± %
	2010	2011		2010	2011	
	l p/a	l p/a	2011 / liitrit	l p/a	l p/a	
KOKKU	7762	12604	4842	100	100	
Soome	3569	4510	941	46	36	-10
Holland	1111	2303	1192	14	18	4
Saksamaa		1070			8	
Ühendkuningriigid		572			5	
Hispaania		571			5	
Prantsusmaa	612	155	-457	8	1	-7
Leedu	541	907	366	7	7	0
Mehhiko	360	514	154	5	4	-1
Läti	273	242	-31	3	2	-1
Teised	1296	1760	464	17	14	-3

* SA andmed on 2011.a. 100%-lises alkoholis, KN 2011 (Intrastat) kood 220890
 ümberarvutused on teostatud 5% alkoholile

Siidri ja marjaveinide keskmised jaehinnad kauplustes
 €/0,5l klaaspudel, koos käibemaksu ja pandipakendiga

Tabel 37

	mai 10	veebr 11	mai 2011	Muutus ± %	
				mai 2011 /	mai 2011 /
Siider, 1,5 l plast	2,36	2,63	2,72	3,4%	15,3%
Marjavein 11-14%	2,86	2,88	2,84	-1,4%	-0,7%

Andmed kogutud EKI poolt

Siidri ja marjaveini aktsiis Eestis, €

Tabel 38

Alkohol	ainult aktsiis	aktsiis koos aktsiisilt makstava käibemaksuga
Siider 4,6%, 1,5 l pudel	0,48	0,57
Marjavein, 0,5 l pudel	0,37	0,44

Allikas: Maksu- ja Tolliamet, TNS Emori arvutused

Veinid

Veinid

Väliskaubandus

Viinamarjaveini ja vermuti rahaline põhieksport on sel aastal tõusnud. Impordi käive on veinil jätkanud tõusu. Samas vermuti käive on langenud 2009. aasta tulemuse lähedaseks. Ekspordikogused nii viinamarjaveinil kui ka vermutil on tõusnud. Veinil on eksporditav kogus ületanud 2 000 tuh liitri piiri. Võrdluses eelmise perioodiga on tõus 4,8%. Import on ületanud 10 000 tuh liitri piiri ja tõus on olnud 7,6%. Vermuti koguseline eksport on peaaegu kahekordistunud 77 000 liitrini. Vermuti import on aga läinud langusesse (-2,5%) (tabel 39–42).

Veini importimise osakaal on suurim Hispaaniast, ca veerand sisseveetud veinist tuleb sealt. Suhteliselt ühtlase tasemega on järgnemas Itaalia, Prantsusmaa ja Tšiili veinid. Vermuti puhul tuleb toode ligi 90% ulatuses Itaaliast, Hispaaniast ja Saksamaalt (tabel 43–44).

Viinamarjaveini ja vermuti rahaline põhieksport ning ekspordihinnad I poolaastal
käive mln €, hind €/l, käibemaksuta

Tabel 39

	Käive mln €				Hind €/l				kahe viimase perioodi käibe muutus	
	2008	2009	2010	2011	2008	2009	2010	2011	± mln	± %
	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a		
viinamarjavein	5,14	6,59	5,99	6,19	3,22	3,79	3,04	3,00	0,2	3,3
vermut	0,03	0,08	0,06	0,10	1,60	1,54	1,55	1,34	0,05	79,4

Allikas: SA

Viinamarjaveini ja vermuti rahaline põhiimport ning impordihinnad I poolaastal
käive mln €, hind €/l, käibemaksuta

Tabel 40

	Käive mln €				Hind €/l				kahe viimase perioodi käibe muutus	
	2008	2009	2010	2011	2008	2009	2010	2011	± mln	± %
	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a		
viinamarjavein	20,07	20,36	21,74	23,42	2,42	2,45	2,26	2,26	1,7	7,7
vermut	0,74	0,45	0,64	0,49	2,55	2,04	1,58	1,72	-0,2	-24,0

Allikas: SA

Viinamarjaveini ja vermuti koguseline põhieksport I poolaastal
kogus, tuh liitrit

Tabel 41

	Kogus, tuh liitrit				kahe viimase perioodi muutus	
	2008	2009	2010	2011	tuh liitrit	± %
	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a		
viinamarjavein	1592	1738	1969	2064	95,1	4,8
vermut	20	50	39	77	38,2	97,9

Allikas: SA

Viinamarjaveini ja vermuti koguseline põhiimport I poolaastal
kogus, tuh liitrit

Tabel 42

	Kogus, tuh liitrit				kahe viimase perioodi muutus	
	2008	2009	2010	2011	tuh liitrit	± %
	I p/a	I p/a	I p/a	I p/a		
viinamarjavein	8281	8309	9633	10365	731,8	7,6
vermut	291	221	289	282	-7,1	-2,5

Allikas: SA

Viinamarjaveini koguseline põhiimport riigiti 2010-2011 aasta I poolaastal
kogus, tuh liitrit; osakaal, %

Tabel 43

	tuh liitrit		Muutus	Osakaal, %		riikide osakaalu muutus ± %
	2010	2011		2010	2011	
	I p/a	I p/a	2011 / liitrit	I p/a	I p/a	
KOKKU	9633	10365	732	100	100	
Hispaania	2104	2513	409	22	24	2
Tšiili	1464	1346	-118	15	13	-2
Prantsusmaa	1199	1298	99	12	12	0
Itaalia	971	1410	439	10	14	4
Lõuna-Aafrika Vabariik	587	626	39	6	6	0
Ungari	495	655	160	5	6	1
Rumeenia	451	350	-101	5	3	-2
Austraalia	386	379	-7	4	4	0
Teised	1976	1812	-164	21	17	-4

Allikas: SA

Vermuti koguseline põhiimport riigiti 2010-2011 aasta I poolaastal
kogus, tuh liitrit; osakaal, %

Tabel 44

	tuh liitrit		Muutus	Osakaal, %		riikide osakaalu muutus ± %
	2010	2011		2010	2011	
	I p/a	I p/a	2011 / liitrit	I p/a	I p/a	
KOKKU	289	282	-7	100	100	
Itaalia	142	91	-51	49	32	-17
Hispaania	54	85	31	19	30	11
Saksamaa	36	71	35	12	25	13
Poola	25	3	-22	9	1	-8
Teised	32	33	1	11	12	1

Allikas: SA